

Poradnik Nawigator Prawny

WIĘCEJ PORAD NA KANCELARIE.RP.PL

FUNDACJA RODZINNA

Fundacja rodzinna a ochrona wierzycieli

Fundacja rodzinna nie gwarantuje ochrony majątku przed wierzycielami, którzy dzięki przepisom prawa mogą skutecznie dochodzić swoich roszczeń.

KRZYSZTOF ROŻKO
radca prawny, Wspólnik
Zarządzający Kancelarii

ZUZANNA SZMELTER
radca prawny, Counsel
w Krzysztof Rożko i Wspólnicy
Kancelaria Prawna

także kodeks cywilny i prawo upadłościowe.

Ochrona wierzycieli

Ustawa o fundacji rodzinnej chroni interesy wierzycieli zadłużonego fundatora jedynie w zakresie długów powstałych przed ustanowieniem fundacji. Za te zobowiązania, w tym alimentacyjne, fundacja odpowiada solidarnie z fundatorem, co jest bezpośrednio określone w ustawie. Wierzyciel może zatem dochodzić swoich roszczeń zarówno od fundatora, jak i od fundacji rodzinnej – lub od obu jednocześnie – bez konieczności wcześniejszego zaskarżenia działań fundatora. Należy jednak pamiętać, że fundacja odpowiada jedynie do wartości mienia, które otrzymała od fundatora.

wieść, że wniesienie nieruchomości sprawiło, że fundator stał się niewypłacalny lub jego sytuacja finansowa uległa pogorszeniu. Po trzecie, konieczne jest wykazanie, że fundator celowo podjął działania zmierzające do uniknięcia spłaty długu. Na koniec, wierzyciel musi udowodnić, że przedstawiciele fundacji mieli świadomość, że nieruchomość została przekazana z zamiarem uniknięcia spłaty zobowiązań.

Chociaż wierzyciel musi zgromadzić немало dowodów, aby sąd uznał przeniesienie nieruchomości za bezskuteczne, skarga pauliańska stanowi skuteczne narzędzie ochrony interesów wierzycieli. Jest ono dostępne także wtedy, gdy fundator zadłużył się już po założeniu fundacji.

Upadłość fundatora

Prawo upadłościowe również chroni interesy wierzycieli fundatora, który przenosi nieruchomości do fundacji rodzinnej. Zabezpiecza ono dług powstały przed, jak i po ustanowieniu fundacji. Jeśli fundator, przekazując nieruchomości do fundacji, staje się niewypłacalny i zaprzestaje spłaty zobowiązań, wierzyciel może złożyć do sądu wniosek o ogłoszenie jego upadłości. Właściwy sąd, uznając wniosek, może uznać wniesienie nieruchomości do fundacji za bezskuteczne, jeśli miało ono miejsce w okresie roku przed złożeniem wniosku o upadłość.

Zadłużony fundator, który przenosi nieruchomości do fundacji rodzinnej, może również narazić się na odpowiedzialność karną. Prawo karne przewiduje karę pozbawienia wolności od trzech miesięcy do pięciu lat dla osoby, która, będąc dłużnikiem kilku wierzycieli, działa na ich szkodę

poprzez utworzenie nowej jednostki gospodarczej i przeniesienie na nią składników swojego majątku. Takie osoby mogą także narazić się na odpowiedzialność za doprowadzenie do własnej upadłości lub niewypłacalności. Fundatorzy, którzy przenieśli nieruchomości do już istniejącej fundacji, nie muszą jednak obawiać się odpowiedzialności karnej w związku z takimi działaniami.

Zachowek spadkobierców

Przeniesienie przez fundatora nieruchomości do fundacji rodzinnej może także wpłynąć na uprawnienia spadkobierców do zachowku. Może dojść do sytuacji, w której fundator przed śmiercią wniesie do fundacji jedyny cenny składnik swojego majątku, jakim jest nieruchomość. W takiej sytuacji uprawnienia spadkobierców zależą od tego, jak dawno przed śmiercią fundator przeniósł nieruchomości do fundacji oraz czy fundacja rodzinna jest spadkobiercą po zmarłym fundatorze. Jeśli fundacja jest spadkobiercą, spadkobiercy mogą domagać się ustalenia zachowku z uwzględnieniem wartości nieruchomości przekazanych do fundacji, niezależnie od upływu czasu między utworzeniem fundacji a śmiercią fundatora. W przypadku, gdy fundacja nie jest spadkobiercą, a nieruchomości zostały przekazane ponad dziesięć lat przed śmiercią, nieruchomości te nie będą uwzględniane przy obliczaniu zachowku.

Aktualne przepisy oferują narzędzia ochrony dla wierzycieli fundatorów fundacji rodzinnych, którzy przenoszą majątek do fundacji, zamiast spłacać zobowiązania. Korzy-

stanie z tych narzędzi wymaga cierpliwości i czasu, jak większość postępowań sądowych w obecnych czasach, ale może się okazać opłacalne dla wierzycieli, którzy nie chcą rezygnować z dochodzenia swoich praw. / ©

Krzysztof Rożko – radca prawny, Wspólnik Zarządzający Kancelarii.

Od początku swojej drogi zawodowej zaangażowany w rozwój rynku kapitałowego w Polsce. Posiada ponad dwudziestoletnie doświadczenie w doradztwie regulacyjnym dla sektora finansowego, w tym w zakresie przygotowania wejścia na giełdę, działalności firm inwestycyjnych, podmiotów zarządzających aktywami, czy banków. Koordynuje kompleksowe doradztwo transakcyjne na rzecz funduszy venture capital/private equity, a także w zakresie pozyskiwania kapitału i finansowania inwestycji do przedsięwzięć w sektorach nowoczesnej gospodarki. Jest wiodącym prawnikiem w zakresie doradztwa klientom prywatnym, w tym zarządzania majątkiem prywatnym i planowania finansowego dla Private Clients.

Zuzanna Szmelter – radca prawny, Counsel w Krzysztof Rożko i Wspólnicy Kancelaria Prawna. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji UW, Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, British Law Centre WPIA UW i Center for American Law Studies WPIA UW. Stypendystka Erasmus na Wydziale Prawa Universität Regensburg w RFN. Magister filologii angielskiej. Zuzanna Szmelter specjalizuje się w obsłudze inwestycji budowlanych oraz prowadzeniu sporów gospodarczych, sądowych i arbitrażowych. W ramach swojej praktyki Zuzanna prowadziła liczne postępowania dotyczące m.in. inwestycji przemysłowych, infrastrukturalnych, umów handlowych i nieruchomości.

Niebawem minie półtora roku od wejścia w życie przepisów ustawy o fundacji rodzinnej z dnia 26 stycznia 2023 r., która obowiązuje od 22 maja 2023 r. Tworzenie fundacji rodzinnych ma na celu zapewnienie, aby przyszłe pokolenia, dzięki zgromadzonemu majątkowi, kontynuowały działalność fundatora, zamiast dzielić jego dorobek w ramach spadku. Fundator może wnieść do fundacji rodzinnej różne aktywa, takie jak gotówkę, prawa majątkowe czy nieruchomości.

Co jednak w sytuacji, gdy fundator posiada długi, a zamiast je spłacić, przekazuje cenny majątek nieruchomy do fundacji rodzinnej, pozostawiając swoich wierzycieli bez możliwości dochodzenia należności? Z pomocą wierzycielom nieuczciwego fundatora przychodzą nie tylko przepisy ustawy o fundacji rodzinnej, ale

Skarga pauliańska

Kodeks cywilny zapewnia ochronę wierzycieli fundatora zarówno w odniesieniu do długów powstałych przed, jak i po ustanowieniu fundacji rodzinnej. Wierzyciel ma prawo wystąpić do sądu z wnioskiem o uznanie wniesienia nieruchomości do fundacji za bezskuteczne wobec niego. Jeśli sąd przychyli się do żądania wierzyciela, może on skorzystać z pomocy komornika, aby zaspokoić swoje należności nie tylko z majątku fundatora, ale również z nieruchomości przeniesionej do fundacji.

Aby sąd uznał wniesienie nieruchomości za bezskuteczne, wierzyciel musi przedstawić solidne dowody na kilka kluczowych okoliczności. Po pierwsze, musi wykazać, że fundator przynajmniej przewidywał swoje zadłużenie najpóźniej w momencie przekazania nieruchomości do fundacji. Po drugie, musi do-